

Linnéuniversitetet

Hej!

Som du kanske känner till så pågår vid Linnéuniversitetet ett projekt där vi undersöker på vilka sätt människor runt glasbruk kan exponeras för metaller som kan ha släppts ut från bruken. Att man bor nära ett glasbruk behöver inte betyda att man får i sig föroreningar, men eftersom ni är många i Kalmar och Kronoberg som bor runt glasbruk så tycker både vi forskare, era kommuner och länsstyrelser att det är viktigt att noggranna forskningsinsatser riktas mot att förstå om det finns några risker, t.ex. med att äta lokala livsmedel, och vad man som boende då kan göra för att minska risken.

Tidigare har vi undersökt om metaller transporterats ner genom marken till dricksvattenbrunnar samt om metaller kan tas upp av potatis eller sallad från jorden de växer i. Du har förmodligen tidigare fått en förfrågan från oss om provtagning av dina hemodlade grönsaker (potatis och sallad) eller provtagning av brunnsvatten.

Nu så vill vi undersöka hur upptaget av metaller är i fler grönsaker, frukter och bär som vi odlar i våra trädgårdar. Detta vill vi göra för att få en mer komplett bild över hur exponeringen via intag av hemodlade grönsaker ser ut. Upptaget av metaller kan nämligen skilja sig mellan olika typer av grödor.

De grödor som vi är ute efter att analysera i denna omgång ser du på det bifogade svarspappret (som du fyller i och skickar in till oss om du vill delta i denna del av studien).

Grönsaks-, frukt- och bärproverna plockar ni själva under säsongen och förvarar sedan i er frys tills vi kommer och samlar in dem efter säsongens slut (preliminärt någon gång under augusti/september). Provtagningsinstruktioner för er som vill delta finns på nästa sida. De grödor som vi får in färre än 10 exemplar av (från färre än tio olika hushåll) kommer inte att analyseras, pga. att vi behöver ett visst provantal för tillförlitliga resultat.

Detta brev har gått ut till er som deltagit i tidigare undersökningar samt som på annat sätt visat intresse att delta. Om ni skulle ha någon granne som vill delta så är de välkomna att höra av sig till oss så skickar vi en blankett till dem också (se kontaktuppgifter nedan). **Kriteriet för att delta är att hushållet ligger inom 250 m från närmaste bruksområde samt att grödorna har odlats i trädgårdsjord och inte i köpejord i krukor.**

Skulle ni vilja delta i vår undersökning, ber vi er att vänligen fylla i kontaktuppgifter och markera vilka grödor som ni i dagsläget tror att ni kommer att odla och samla in i sommar i det bifogade formuläret. Skicka tillbaka den ifyllda blanketten med det förfrankerade svarskuvertet senast den 31 maj.

Provtagningsinstruktioner (som ni genomför själva i sommar):

- Ni plockar själva grönsaker, frukt och bär under säsongen för respektive gröda. En rejäl näve av varje gröda behövs för analysen. Försök om möjligt att ta ut material från olika plantor, så blir analysresultaten som mest representativa (t.ex. jordgubbar/sockeärtor/bönor/spenat osv från olika plantor, hallon från olika buskar, ett par olika morötter/rödbetor/äpplen/plommon/lökar osv).
- Skölj av all jord med kranvatten och låt lufttorka en stund, såsom ni skulle hantera grönsakerna om ni skulle äta dem själva helt enkelt.
- Lägg det material du samlat in i plastpåsar som du märker med vad som är i (ex morötter/jordgubbar/gul lök), provtagningsdatum samt namn och adress. Du kan lägga allt material du samlat in från en viss sorts grösa (t.ex. alla hallon) i en och samma påse, även om det tagits från olika buskar. Blanda dock inte olika sorters grödor i samma påse.
- Förvara påsarna med prov i er frys tills det är dags för insamling (vi hör av oss till alla i god tid för att avtala tid, men räkna med att vi kommer under augusti/september)

Hör gärna av dig om någon detalj är oklar!

Tusen tack för din hjälp!

Med vänliga hälsningar

Terese Uddh Söderberg (Doktorand, tfn. 0480 – 44 73 84, e-post: terese.uddh-soderberg@lnu.se)
Anna Augustsson (Lektor och projektledare, tfn. 0480 – 44 62 20, e-post: anna.augustsson@lnu.se)

Linnéuniversitetet

Jag vill gärna delta och kan tänka mig att lämna in följande grönsaker, frukter och bär:

Tomat

Gurka

Rädisa

Kålrot

Squash (Zucchini)

Rödbeta (röd, gul, polkagris)

Morot

Broccoli

Bönor (vaxbönor, bondbönor osv)

Ärtor (spritsärtor, sockerärtor osv)

Vitkål

Spensat/Mangold

Lök (gul, röd)

Purjolök

Rabarber

Jordgubbar

Hallon

Vinbär (röda, svarta)

Äpplen

Päron

Plommon

Körsbär

Namn: _____

Adress: _____

Jag blir helst kontaktad via telefon, nummer (dagtid): _____

Jag blir helst kontaktad via e-post, adress: _____